

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY HÓRA 8 K., NEGYEDÉVRE 15 K., ÉVELEVE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. FOYAS SZÁM 20 FILLER, VASÁRNAP 30 FILLER.

MAJLÁS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KÖLTSÉGTULAJOSNOK: BOGYRÁNI ÉS KRCSÓVITZ
KÖLTSÉGTULAJOSNOK ÉS KÖLTSÉGTULAJOSNOK: HEGEDŰS LORÁNY

A bagolyvárak

Debrecen, február 4.

A fejérmegyei grófok ellenforradalmi megmozdulása foglalkoztatja ma Magyarországon egész közvéleményét. Az eset fontosságát nem lehet letagadni, már csak a következmények miatt sem, amelyek a magyar népkormány erélyes intézkedéseiben fognak megnyilvánulni.

A fiatal köztársaság abban a nagy, nehéz küzdelemben, amelyet a multak bűneiért kell folytatnia Magyarország fennmaradása és jövője boldogulása érdekében, kell, hogy erélyes intézkedésekkel hártson el utjából minden akadályt. A lappangó ellenforradalom fejérvármegyei kitörése kiáltó figyelmeztetés a népköztársaság kormánya részére: sietve ragadjon meg minden eszközt arra, hogy befejejtsa már végre a királyságot, a régi hadsereget, a régi hadseregért, a régi rendszerért titkon és nyíltan lázongó és sóhajtozó mágnásokba, nagybirtokosokba és nagytőkészekbe ezt a köztársaságellenes mozgalmat. Erélyes kézzel, kemény ököllel zuzza agyon a vármegyei házat, ezeket a bemohosodott bagolyvárakat, a dzsentrinek, a régi világ itt maradt troglodytjainak menedékvárait, ahonnan — mutatja a fejérmegyei példa — rablóhadjáratokkal, titkos összeesküvésekkel akarják visszahódítani a maguk régi hatalmát.

Nagyon jól tudjuk, miért kell nekik a régi rend. A parlament, amelyben ők ültek, vagy ők ültették embereiket, a királyság, amely reájuk támaszkodott s amely értük volt, a hadsereg, amely vasfegyelem sulya alatt az önérdelkeiket védte, amely választásoknál őket szolgálta, amely feltűzött szuronnal vitte az ő földjeikre aratni éhbérért a földet munkáló parasztot. Érthető, hogy ez nekik mind kell, hogy a parlamentjük nekik kedvező törvényt hozzon, kitalálják tőlünk a szerb narkhát s az urak fölemelhessék az ennivalónk árát és amikor szerb szomszédunkat így akarják tönkretenni, akkor az ő királyuk, a legfőbb hadúr, odaparancsolja az ő hadseregüket a szerb földre s embermészárszéket csináljon.

Ezt akarják vissza a fejérvármegyei grófok és ezt nem akarja visszaengedni a nép. A nép, amely végre ledobta a gyalázatos igát a nyakáról és szabad földön szabad munkával akar kenyeret termelni magának.

A gróf urak fájdalmát értjük. Az elvesztett hatalom fájdalma az. De nem tudjuk respektálni e fájdalmat. Mi mind, sok milliónyian szenvedtünk, míg ők zsarnokok voltak felet-

tünk, most nem tudunk igazat adni nekik, amikor ezt a zsarnokságot sirják vissza. A királyukat, a hadseregüket, a parlamentjüket már megsemmisítette a nép akarata. Dőljön hát romokba eddig meghagyott utolsó bagolyvárak, a dohos vármegye is, maradjanak a szabad ég alatt és ha régi királyság, régi parlament és régi hadsereg kell nekik, jöjjenek ki az utcára s ott követeljék vissza a néptől azokat. Próbálják meg.

Megtorlás a székesfejérvári ellenforradalmi puccsért

A kormánybiztost, az alispánt és a megyei főügyészt felfüggesztették — A munkás- és katonatanácsok bizottsága átveszi a kormánybiztosi hatalmat

Budapesti tudósítónk táviratozza: A minisztertanács ma este foglalkozott a fejérvármegyei törvényhatósági bizottság ellenforradalmi határozatával. Nagy Vince belügyminiszter bejelentette, hogy Kövess Emil dr. kormánybiztost, Szűcs Jenő alispánt és a vármegyei főügyészt felfüggesztette állásuktól. Az alispánt azért, mert az ismertes indítványt tárgyalni engedte a nélkül, hogy előzetesen a napirendre ki lett volna tűzve, a főügyészt azért, mert az indítvány tárgyalása ellen nem tiltakozott.

A minisztertanács egyuttal a legszigorubb vizsgálatot rendelte el aziránt, hogy megállapítsák, hogy a vármegyei közgyűlésen elhangzott beszédeknek mi a hiteles szövege és amennyiben igaz az, hogy akár Károlyi József, akár más részéről történtek olyan kijelentések, hogy az illetők ellenforradalmárok vagy a királyság visszaállítását követelik, ellenük a legszigorubb megtorló eljárást fogja megindítani.

A Katonatanács az ellenforradalmárok letartóztatását követeli

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Katonatanács végrehajtó bizottsága ma délelőtti tartott ülésén megdöbbenéssel vette tudomásul, hogy az ellenforradalmi reakció mindenfelől egyre vakmerőbben üti fel a fejét és ezért a következő határozatot hozta:

— Felhívja a népkormányt, — melyet egyuttal teljes bizalmáról és támogatásáról is biztosít — hogy a legerélyesebb eszközökkel törje le a reakciót és védje meg a forradalom jogait. Ne törje se az egyetem jogi karának vakmerő renitenciáját, se a papi tanács nyílt engedelmesség-megtámadását, se a székesfejérvári megyegyűlés nyílt királypártiságát. A forradalom nagy-

telkütségének és türelmességének véget kell vetni. Haladéktalanul le kell tartóztatni a háboru megújításának és tovább folytatásának büntöseit, a régi rendszer korrupciójának cinkosait, le kell tartóztatni mind azokat, akik akár a régi osztályparlament, akár a régi vármegyei ház, akár a régi millitárizmus feltámasztásán, akár a megdőntött királyság visszalításán dolgoznak.

Ezután megállapította a Katonatanács, hogy a forradalom veszélyben van és ezért tudatja a népkormánynak, hogy mindenben számíthat az egész szervezett hadsereg végső elszántságára, hűségére és önteláldozására. A népkormánynak csak rendelkeznie kell és a hadsereg készen áll: ha kell, fegyverrel védi meg a forradalmi kormányt és szétveri az ellenforradalmat.

Ezt a határozatot a Katonatanács küldöttsége délelőtti felvitte Böhm Vilmos hadügyminiszternek, aki a következőket válaszolta a küldöttség szónokának:

— A legnagyobb mértékben egyetértek a Katonatanáccsal abban, hogy minden ellenforradalmi törekvést a legnagyobb eréllyel és határozottsággal kell nemcsak visszafojtani, hanem letörni és megsemmisíteni, minden rendelkezésünkre álló eszközzel. Önök előtt azt az ígéretet teszem, hogy a kormánynál azt az álláspontot fogom képviselni, hogy az ellenforradalmi törekvéseket, melyeknek megnyilvánulása annak a következménye, hogy a kormány eddig nagylelkűségből nem mutatott kellő erélyt, a legnagyobb határozottsággal le fogjuk törni. Nem lehet tovább védtelenül maradni. Ami Székesfejérvárott történt, az a vármegyében több helyen is meg fog ismétlődni, ha nem tesszük ártalmatlanná a főcinkosokat. Ebben a szellemben érzek és fogok is cselekedni.

MANIA

Oratóriák

Giganyleány

Rövidlátó vőlegény

APOLLO

Oratóriák

Jókai Mór fejérvári

AZ ARANY-EMBER

ARADY BIKA MOZI

Oratóriák

A TANG DÉMONA

MIHARADZSA-LAZ

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

Oratóriák

A székelyvári munkások és katonák megvédik a forradalom vívmányait

Székelyvárad, február 4. A fejérmegye nemzeti és a székelyvári munkás- és katonai tanácsa ma este 8 órakor együttes ülést tartott, amelyen Olasz János, a munkástanács tagja felkérte Turnovszky Sándor dr.-t, az országos radikális párt titkárát a kormánybiztosi teendők ideiglenes ellátására, egyben kérte, hogy a megye élére szociálista, a város élére pedig radikális párti kormánybiztost állítson a kormány.

Turnovszky Sándor dr. referált a tegnapi eseményekről.

Velinszky László, a szociáldemokrata párt titkára indítványozta, hogy alakítsanak három tagú végrehajtó bizottságot és 15 tagú tanácsadó bizottságot, amely holnap reggel 8 órakor a vármegyeházára menjen és vegye át a végrehajtó hatalmat s ha kell, erőszak árán is távolítsa el a kormánybiztost és az alispánt.

Steiner Jákó dr., a szociáldemokrata párt elnöke bejelentette, hogy Kövess Emil kormánybiztosnak tudomására hozta, hogy a belügyminiszter őt, valamint a megye autonómiáját is felfüggesztette. Szükséges, hogy átvegyék a hatalmat és biztosítsák a közrendet az új kormánybiztos megérkezéséig.

Adler József indítványozza, hogy a bizottság szólítsa fel az összes tisztviselőket: leletsk ki irásbeli nyilatkozatban, hogy állnak magukat a tanácsok határozatának s hogy semmilyen sem azonosítják magukat a vármegye tegnapi határozatával. Ha ezt nem teszik, azonnal eltávolítják őket.

Kohn szakaszvezető a katonatanács és a nemzetőrség csatlakozását jelentette be és azt, hogy szükség esetén a legradikálisabb aktívításra is kész.

A gyűlés kimondta, hogy egyelőre eláll a demonstrációtól, de ha szüksége mutatkozik, a munkások bizalmiférfiai a kellő pillanatban letéteik a szerszámot, hogy más tisztító szerszámot vegyenek a kezükbe.

Szabó Ernő százados, a katonatanács elnöke és a nemzetőrség parancsnoka bejelentette, hogy a katonaság és a nemzetőrség kész fegyverrel is letörni minden ellenforradalmi törekvést.

Wagner a munkástanács tagja indítványozta, hogy a megyegyűlésen megjelent összes biztosi tagokat, mint a forradalom ellenességét, holnap reggel tartóztassák le.

Székely János esendőrőrmester, a esendőrőrszabadszervezet bizalmiférfia bejelentette, hogy a esendőrőrség fegyveresen csatlakozik a határozathoz.

Dallos János, a munkástanács tagja indítványozta, hogy a kormánybiztosi és az alispánt azonnal tartóztassák le.

Ezután 3 tagú végrehajtó bizottságot választottak, melynek tagjai: Steiner Jákó dr., Velinszky László és Szabó Ernő százados, akik holnap reggel átveszik a kormánybiztosi hatalmat és jogkört, míg az új kormánybiztos megérkezik.

Végül 34 tagú bizottságot választottak, mely a megyegyűlésen kompromittált összes tisztviselőket eltávolítja.

Az önálló magyar jegybank

Angliában nyomtatják az új magyar bankjegyeket

Budapesti tudósítónk táviratozza:

Szendy Pál pénzügyminiszter a finansziós reformok egész sorozatát kezdeményezte, amelyek egytől-egyig az ország pénzügyi helyzetének konszolidálását, a magyar pénz belső értékének emelkedését, az államháztartás mai egyetlenségének eltüntetését célozzák. A rendkívüli reformok között legelsőrendűen fontos az önálló magyar jegybank előkészítése. A pénzügyminiszter az önálló jegybank előkészítő munkálataival kapcsolatban már megindította az új magyar bankjegyek előállítására vonatkozó tárgyalásokat. A kormány megbízta Svájcba és Németországba utazott, hogy ott a gépek, az új magyar pénznomda beszerzése véget intézkedjék. Egyelőre az a terv merült fel,

hogy a magyar bankjegyek legnagyobb részét külföldön, Angliában fogják nyomtatni.

A 3-as honvédek harcai Erdélyért

A 39-esek két zászlóját menetkészen

A debreceni csapatok, amelyek Erdély védelmére vonultak ki a románok ellen a demarkációs vonalra, kemény akarattal és sikerrel állnak ellen a románok betörési kísérleteinek. Csucsánál, ahol a magyar katonák foglaltak rendes harci frontot, naponkint vannak csatározások. A románok állandóan kísérleteznek ágyútüzeléssel, azonban tüzeik általában oly rosszul lönek, hogy a magyar csapatokat s azok állásait a lövedékek meg sem közelítik.

Legutóbb a románok fegyverszünetet kértek és azt jelezték, hogy egy francia tábornok és román parlamentérek fognak a magyar táborba átmenni, hogy tárgyaljanak a magyar parancsnoksággal. A parlamentérek küldése helyett azonban ágyúzni kezdtek, de teljesen hatástalanul. Erre a 2. magyar tüzérezred katonái hat ágyúlevéllel eléműlték a román ágyúkat. Február 1-én egy Szucsia alá kiküldött magyar páncélvonatot támadtak meg a románok. A páncélvonaton levő magyar katonák sortűzzel fogadták a támadó románokat, akik e harcban 60 embert veszítettek. Ugyancsak megtámadták a románok a II/2. magyar páncélvonatot is, amelyre ágyúval löttek és sikerült is a vonaton kisebb sérüléseket okozni, de magyar részről veszteség nem volt.

Hogy a románok mennyire visszavonultak a magyar csapatok elől, bizonyítja az, hogy a II/3. számú debreceni járőr egész Hunyaderdőig hatolt előre és sehol sem talált románokat. A román reguláris csapatokkal nincs is sehol sem összefüggése a magyar katonáknak, csupán az erdélyi román gárlistákkal.

Tegnap délután a város háza tanácstermében a debreceni akció vezetősége Kratochvíl Károly ezredes elnöklété ülést tartott és ezen a toborzás sikere érdekében követendő eljárást beszélték meg. Örömmel állapították meg, hogy a Debrecen környékén működő toborzó bizottság igen eredményes munkát fejt ki. A jótékony növegyetek is részt vettek az ülésen és ezeknek képviselőivel megbeszélések történtek a katonák elhelyezése, ellátása, élelmezése és harc képessége dolgában.

A csucsai fronton levő 3. honvédelmi gyalogezred csapatai részéről Ungár Sándor tizedes, bizalmiférfi van kiküldve Debrecenbe élelmezésért. A bizalmiférfi felhívja azokat, akiknek hozzátartozói vannak kiinn a fronton s azoknak csomagokat akarnak küldeni, hogy a csomagokat kiadják be a 3. honvédelmi gyalogezred I. zászlóalj gazdasági hivatalába Horváth Károly százados, gazdasági tiszthez, aki gondoskodik arról, hogy a csomagok a cenzurtekhez jussanak.

Ugyancsak Ungár Sándor fölkéri ama bajtársakat, akik Magyarország igazi védelmére sikra akarnak szállani és a frontra akarnak menni a románok ellen, jelentkezzenek a honvédelmi hivatalban, ahonnan szombatán indul el az újabb menetelakalat.

A 39-esek zászlóavatása

A debreceni háziezred, a hős 39-esek, egy szerre két zászlóaljjal vonulnak ki Erdély védelmére. Ebből az alkalomból a debreceni nők egy díszes zászlót ajándékoznak az ezrednek, melyet e hó 7-én, azaz pénteken délelőtti 11 órakor adnak át egy hazafias ünnepély keretében, mely a Kossuth-szobor előtt fog lefolyni. Az ünnepély sorrendje a következő:

1. Zászlóavató beszéd, Tartja Handler Gyula kormánybiztos-főispán.
2. Zászlószegyek beverése.
3. Az erdélyi jótékonyági bizottság elnöke, Fráter Erzsébet urnő, a debreceni nők nevében a zászlót átadja.
4. A 39. gyalogezred parancsnoka a zászlót átveszi.
5. Talpra magyar! Szavaltja Debreczeni Ferenc bölcsestehhallgató.
6. Kossuth-nóta. Éneklé az egybegyűlt közönség.
7. Debreceni leányok virágokkal ékesítik a 39. gyalogezred katonáit.
8. Rákóczi-induló. Játssza a zenekar.

A rendező bizottság erre az ünnepélyre meghívja Debrecen város közönségét. Az ünnepélyen szereplő hölgyeket kériük, hogy pénteken délelőtti fél 11 órakor a Bika-szálloda előcsarnokában gyűlekezni sziveskedjenek, a honnan a felvonulás együttesen fog megtörténni az ünnepély színhelyére.

Ezzel kapcsolatban értesítjük a város hazafias közönségét, hogy a Debrecenből Erdély védelmére induló katonáinknak és hozzátartozóinknak jölsegítésére még a mai nap jolya man megindítjuk a házankint való gyűjtést úgy a pénzbeli adakozás, mint természetbeni adományok (élelmiszer, meleg alsóruha) öszszeszedése céljából. A gyűjtést részben egyetem hallgatókból, részben katonákból álló bizottságok fogják végezni s a rendező bizottság minden adományt a helybeli sajtó után fog nyugtázni.

Újabb adakozások

A Debrecenből Erdély s az alföldi magyarság védelmére induló katonák hozzátartozóinak jölsegítésére újabb a következők adakoztak: Sterilinger Győző 50, Trocsányi Béla dr. 50, Zoltay Lajos 20, Tóth Emil dr. tanácsnok, Hutiray József dr. főorvos 50, Keil Elemérné 20, Bérésy Mihály 8, Balla Jenő ezredes 25, Máv. műhely vadásztársulat gyűjtése 400, Máv. üzletvezetőség V. osztály gyűjtése 176, debreceni hentesárú egyesület 150, államügyészségi kezelt; tisztviselő 14, Szengericey Nagy Lajosné 50, Benő János őrnagy 200, Moszat Zsuzska 2, Kertész dr. ügyvéd gyűjtőívén: Kertész I. dr. ügyvéd 40, Suhajda Béla bankigazgató 40, Tervey Tamás dr. ügyvéd 50, K. I. 20, Szücs Géza ügyvéd 20, Bakóczy G. 30, Olesáry L. dr. ügyvéd 20, Cstálh Dezső dr. ügyvéd 30; a gazdasági akadémia gyűjtőívén Gass Gyula tanár 20, Gass Gyuláné 20, Wagner Margit 10, Szél László dr. 20, N. N. 20, Stolp Ödön 20, Berliczka Ernő 20, Rapaics Raimond 20, Bodor Gyula főerdőtanácsos 20, Csanak Ernő 20, Pásztor Ferenc 5, Boros Zoltán 10, N. N. 10, Weisz N. 10, Kenyeres Miklós 10, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 10, N. N. 10, N. T. 20, Kovács Béla dr. törvényszéki jegyző gyűjtőívén: Kovács Béla 20, dr. Agárdi Jenő 20, Blagoh Béla dr. 30, Trásy András 20, Kovács Lajos 20, Dávid István dr. 100, Nagy Kálmán 20, Kovács Elemér dr. 10, Dávid dr. jogyakornok 10, Tóth János 10, Kondor Zsigmond 30, Debreceni Barna dr. 30, Gájási dr. jogyakornok 20, Kókai Lajos 20, Szép László 20, Auerbach Miklós dr. 10, Hochmann József 20, Hubert Ottó 10, Daróci József 20, Soltész Endre 20, Nagy Zoltán dr. 20, Acél Jenő dr. 10, Szőgyényi Gyula 10, Gergits Károly dr. 10, Ferenczy Tibor dr. 10, Mező Sándor 10, N. Béla dr. 10, Jankovics dr. 20, Keserü Lajos dr. 30, Ullaga Gábor 5, Pusztay József 2, Rosenberg Irma 2, Kiss Károly 2, Sarkady Sándor 2, Koppányi Juliska 1, Jancsó Etelka 1, Hetey Károly irodaigazgató 10, Görgy Alajos 2, Sina János 2 K. összesen 2399 kor. az eddigi adományok összege 7921 korona. Az adományokat az erdélyi bizottságok és növegyetek elnöksége köszönettel

nyugtázza és kér mindenkit, hogy szíves adományát a katonai állomásparancsnoksághoz Szent Anna-utca 1. sz. emelet eljuttatni szíveskedjenek.

A pozsonyi munkások, vasutasok és postások sztrájkba léptek

A szlovák miniszter bevonult Pozsonyba

Pozsony, február 4. A cseh-szlovák zászlókkal fellobogozott Pozsonyba, a környékről az ősi koronázó városba rendelt tulzók üdvözlésére vonult be ma délután Srobar Lőrinc dr. miniszter a cseh kormány képviselőjében. A miniszter és kísérete az üdvözlések után kocsi a városba indult. A menet megállt a diadalkapunál, melynek oszlopához az ünnepély rendezői egy tót nemzeti viseletbe öltöztetett parasztot kötözték; a miniszter mikor odaért, parancsot adott a katonáknak, hogy a köteleket oldják meg. A tót paraszt visszanyerve szabadságát, előadó művészé változott és elszavalta a cseh himnusz. Innen a miniszter folytatta utján a volt hadtestparancsnokság épületébe. Este a miniszter megjelent a városi színházban, ahol a prágai nemzeti színház tagjai látszólag meghívott vendégek előtt.

Bécs, február 4. A mai napra Pozsonyban tervezett cseh-tót ünnepségek elmaradtak. Az ünnepségek elmaradásának okát még nem tudják.

Pozsony, február 4. A cseh-tót kormány bevonulása ellen való tiltakozás jeléül ma reggel az összes vasutasok, a posta és táviró alkalmazottai, a villamos művek személyzete és a gyári munkások sztrájkba léptek. A magyarok nagy tüntetést terveznek, de dűlög nem történt semmi rendzavarás. A cseh-tót kormány állítólag széleskörű ellenintézkedéseket tett. A vasúti forgalmat erősen korlátozták és cseh-tót személyzettel látják el.

A csehek Komáromban vörhárdőre készülnek

Bécs, február 4. A *Venkov* külön tudósítója jelenti *Komáromból*: A magyar lapok azt a hírt közölték, hogy a cseh-szlovák csapatok ultimátumot kaptak, hogy 48 óra alatt hagyják el a várost. A lakosság most abban reménykedik, hogy ha a csehek ezen a határidőn túl a városban maradnak, úgy a Dunán túl levő magyar katonaság megtámadja a cseheket. Az üzletek, szállodák, kávéházak és vendéglők reggel óta zárva vannak a városi tanács rendelkezéseire. A lakosság összehasonlíthatatlanul és ököliel fenyegeti őket. — Több polgárt már le is zárták. *Ha a cseh katonák közül valakit agyonölnének, vagy ha a Dunán másik partján levő csapatok támadást kezdenének, alig lehetne elejét venni egy borzalmas vértirádónak, amely rosszul ütne ki a magyarokra nézve, mert katonáinkat felbőszítette a lakosság folytonos izgatása és nehezen lehetne őket visszatartani.* Részünkről szükséges, hogy minél előbb rendezzük a közigazgatás kérdését és kormánybiztost állítsunk a város élére.

Járóharcok Nagybányán

Szatmárról táviratozzák: Nagybánya és Szinészváralja között ma délután székely járőrök összefutkóztak román járőrökkel. Az ütközet eredményeképpen a székelyek számos foglyot szállítottak be Szatmárra.

Zágrábban horvát katonák tüzeltek a szerbekre

Bécs, február 4. A *Richspost* estilapja jelenti: Zágrábból érkező utasok beszélik, hogy ott az utóbbi napokban nagy tüntetések voltak. A horvát katonaság a Jellach-téren több gépfegyvert állított föl és a szerbekre tüzelt. A zágrábi lakosság a horvát katonasággal érez. A szerb kormány szeretné úgy feltüntetni a dolgot, mintha a lakosság az olaszok miatt volna elkeseredve és az olaszokat teszi felelőssé a történetekért.

Az egyház és állam szétválasztása és a főpapság ellenforradalmi akciója

A vallásügyi miniszter Prohászka püspökről

Budapesti tudósítónk táviratozza: Egy újlapíró ma fölkereste Vass Jánost vallásügyi minisztert, aki az egyház és állam szétválasztásának kérdéséről, valamint a főpapság ellenforradalmi akciójáról a következőket mondta:

— A forradalom előtérbe juttatta az egyház és az állam egymáshoz való viszonyának kérdését. Ma Európázerte az az irány lesz uralkodó, mely az állam és az egyház szétválasztását kívánja. Ez elől kitérni nem lehet. Könnyebb teszi a szétválasztás kérdését a katolikus autonómia megvalósítása is, ami könnyű szerrrel megoldja az alsó papság anyagi viszonyának rendezését, mert a nagyrészen világi elemekre támaszkodó autonómia nem fogja megfúrni, hogy a legmagasabb címéleti képzettséggel rendelkező tanárok és hitoktatók 1000 és 2000 koronás fizetéseket kapjanak, ellenben a minden komoly feladatkör és munkásság híján levő káptalanok százezrekhez jutnak; de nem tűrik meg azt sem, hogy a püspöki jövedelmek évi összege a milliót is meghaladja.

A katolikus autonómia megvalósításánál olyan önkormányzatot akar a miniszter, amely a mai kormányzat demokratikus fellegésének megfelel. Az önkormányzatban a nép széles rétegeinek akarata érvényesüljön és nem enged meg, hogy az a fölény, amivel az egyházi személyek, különösen a főpapok felkékben a hívők, tehát a világi elem fölött rendelkeznek, az önkormányzat szerveiben és intézményeiben még egyszer felülkerelkedhessenek.

A hírlapíró ezután megkérdezte a minisztertől: tud-e a lapoknak arról a híreről, hogy a székesfehérvári megyegyűlésen Prohászka Ottokár püspök is ellene szavazott a kormánynak, mire a miniszter így válaszolt:

— Abból, hogy Prohászka püspök a kormány ellen szavazott, habár én Prohászka világlátását és politikai gondolkodását egészen más irányúnak véltém, ebből az egy tényből nem tartok semmi néven nevezendő élpést szükségesnek. Ezzel szemben tudomásom van arról, hogy egyes helyeken a főpapság sehogy sem akar beilleszkedni az új rendszer szellemébe. Sajnos, arról is tudok, hogy nagymérvű propagandát fejtenek ki ellenem és erer nagy összegeket is áldoznak. Természetes, hogy ezen a téren minden konzekvenciát le fogok vonni és megtalálom a módot arra, hogy az illetőket választu elé állítsam.

Közellátási ügyek.

Az élesztő ára. A közéletmezési ügyosztály közli, hogy az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak 1700—1919. számú rendeletével az élesztő legmagasabb ára dkg.-ként 10 fillérben lett megállapítva.

A gyufa ára. A közéletmezési ügyosztály közli: A külföldi eredetű gyufának legmagasabb árát megállapító 224/1919. M. E. sz.

rendelet megjelent a Budapesti Közlöny 1919. évi 22. számában.

A közéletmezési ügyosztály közli: A magyar kormánynak az amminák szóda, kristály szóda és maronátorn legmagasabb árát megállapító 225—1919. számú rendelete megjelent a Budapesti Közlöny 1919. évi 22. számában.

A belzi rabbi és udvara elutazik Ujfehértóról

Külön vasúti kocsikat kapnak, csak menjenek

A háború első hónapjaiban, amikor az oroszok elfoglalták Bukovinát, különös vendégek érkeztek a közeli Ujfehértóra. A belzi rabbi, a bukovinai zsidóság pápája és kísérete, rabbi, talmudisták, vallásos és híthű emberek egész légiója, minden pereputtyostul. Azután elkezdődött a galíciaiak és bukovinaiak beszivódása Ujfehértóra. Hol kisebb, hol nagyobb társaságok kerültek elő innen is, onnan is és nagyon hamar közel félezer emberből álló udvar vette körül Ujfehértón a belzi rabbit.

A község népessége szaporodásának elején nem nagyon örült a lakosság, később azonban, amikor a belziek minden pénzt megfizettek az élelmiszerekért, szívesen látott vendég lett a rabbi udvartartása.

Mindamellett akadtak egyesek, akik kifogásolták a belzi rabbinak és udvartartásának Ujfehértón való tartózkodását. Ezek több ízben akcióba is kezdtek a belzi rabbi ellen, fölterjesztéseket intéztek eltávolításuk érdekében, azonban a rabbi kitűnő összeköttetése révén mindannyiszor ki tudta vinni, hogy a kitasítást megsemmisítették és udvartartásával együtt Ujfehértón maradhasson.

Most azután szigorú rendeletet adott ki a kormány, hogy az idegenek, akiknek semmi keresnivalójuk nincs Magyarországon, sürgősen eltávolítandók. E nélkül sem volt valami rózsás azonban a belziek helyzete Ujfehértón, ahol az árak irtózatossá emelkedését főképp nekik tulajdonították és épen azért a rabbi és kísérete elhatározták, hogy elutaznak Ujfehértóról.

Tekintve azt, hogy több mint négyszáz emberről és ezeknek jelentékeny podgyászáról van szó, az elutazás nem megy túlságosan könnyen. A debreceni üzletvezetőség azonban meg akarja könnyíteni a tőlük való megszabadulást és külön vasúti kocsikat bocsát rendelkezésükre, amelyekben már e hét végén, legkésőbb azonban a jövő hét elején a belzi pap minden udvartartásaival együtt visszatér régi székvárosába.

Lenin nyilatkozik az entente expedíciós tervéről és a németforradalomról

Kopenhága, február 4. A *Politiken* holnapi száma Hebert Minak amerikai újságírónak Lenin-nel folytatott intervióját fogja közölni.

— Az orosz kormány — mondta Lenin — hajlandó lenne megfizetni Oroszország minden adósságát, ha ezáltal be lehetne fejezni a velük való háborunkat.

Arra a kérdésre, vajon nem kezd-e az entente akciót a szovjetek Oroszországa ellen, ezt felelte Lenin:

— Akár nagy, akár kis hadsereget küldenek ellenünk, meg fogjuk verni őket.

A forradalmi Németország iránt Lenin nem mutatott különös érdeklődést, kijelentette azonban, hogy Scheidemann a császár lakája. A mostani állapot csak átmeneti, mert a német forradalom tovább fog fejlődni. A tökéletes hatalmasai ugyanis képtelenek a gazdasági

problémák megoldására és ez a körülmény feltétlenül magával hozza a második forradalmat is. A kapitalizmus rendszere most esődöt mondott és más megoldást, mint a marxizmust, képzelni sem lehet.

Kiew újra az ukránoké

Kiew, február 4. Az ukrán direktorium csapatai kiszorították a bolsevik csapatokat Kieimből. A direktorium visszatért a városba s a bolsevikiek rendetlen futással menekülnek észak felé.

Ötvenezer magyar pusztulása az albániai visszavonulásnál

„Albániából csak exhumálva kerülhet haza az ember”

Csak most derült ki a letűnt korrump rendszer összes bünei. Az alábbi esetet egy Albániából visszatért tiszt elbeszélése alapján vetjük papírra.

A történet hőse Pflanzler-Baltin tábornok és a malária. Ez a kettő, a malária nevű betegség és a hadseregparancsnok, Albániában találkoztak egymással és rögtön megértették egymást. Épen nyár volt, amikor ez a lázas nyavalya, amelyet szunyogcsípések terjesztenek és amelynek főfészke ez a forró, balkáni ország, a legjobban pusztít. Akkor nevezték ki Pflanzler-Baltint a balkáni haderők főparancsnokává, aki azonnal kijelentette, hogy „Albániából legfeljebb exhumálva kerülhet az ember a Hinterlandba”.

És szavának helyét is állott. Attól fogva a lázas maláriás betegeket nem küldték gyógyulni a mögöttes országrészbe, egészséges klímájú vidékre, hanem ott gyűjtötték össze közvetlenül a front mögött, Luzsnában és Rogosinában, ahonnan a félig gyógyult, esontvázú fogyott embereket minden igazi gyógykezelés nélkül kilökték a frontra. Legfeljebb ha a cattarói öbölben levő Zelenikáig inthattak el, ahol külön „maláriás káder” működött. Azonban ez a Pflanzler-Baltin egy kissé elszámította magát: szeptemberben az olaszok és a franciák áttörték a macedon frontot és egész Elhaszánig nyomultak előre. Az a veszély fenyegette albániai hadseregünket, hogy az entente-haderők körülkerítik és elvágnák a visszavonulási utjukat. Így hát Pflanzler-Baltin mégis kénytelen volt a parancsot kiadni a Hinterlandban való visszavonulásra.

Megkezdődött a nagy hurcolkodás. Elszállították az ágyukat, a gépfegyvereket és a legkülönbözőbb kincstári holmikat, még generálisokról sem feledkeztek meg, ezeket is elszállították kórházhajókra, egy ilyen generástabot a kórházhajóval együtt el is fogtak az olaszok. Csak épen a betegekről feledkeztek meg.

Október elején, amikor végre eszükbe jutott a sok ezer maláriás katona, már nem volt idő az elszállításukra. Október elsejétől tízedikéig naponta öt-hatezer negyven, negyvenegy fokoz lázban szenvedő, maláriás beteg érkezett Durazzóba, akiket gyalog indítottak utniak a nyolevan-kilencven kilométerrel feljebb fekvő Giovani de Meduában, ahol majd behajózzák őket a dalmáciai Zelenika felé. De akkor már megkezdődött Albániában az őszi esőzés, az utak egyetlen járhatóan sártengeré változtak és a meduai országot mentén a legközelebbi falu, Vora, ahol a beteg emberek egy pohár vizet kérhettek, harminc kilométerre fekszik. A esontvázú soványodott, a szörnyű láztól ájult beteg katonák csak elvánszorogtak egy-két kilométert a hideg sártengerben, de a legnagyobb részük még Vorrát sem érte el: eszméletlenül estek össze az országot mentén. A lázas betegek közül a legelső érte el néhány száz a kilencven kilométerre fekvő Meduát, ahonnan hajón vitték őket Zelenikába. Így történt, hogy a Durazzóból utnak indított hatvenezer emberből mindössze hét-nyolcezeret hajóztak be Zelenikába.

A többi ott pusztult el nyomorultabban és

részvételebbül, mint az állat a meduai országot sarában. És ennek így kellett történnie. Mert igaz, hogy gépkocsik is álltak Pflanzler-Baltin és a Durazzóban működő 211-ik hegyi egészségügyi különítmény rendelkezésére, a melynek vezetői legnagyobbbrészt magyar orvosok voltak; az is igaz, hogy Durazzo és Medua között, egész a legutolsó napokig, amikor az olaszok megszállották a várost, vídámán közlekedett a tábori vasút, amelyen szintén el lehetett volna a súlyos beteg katonákat Meduába szállítani és nem kellett volna őket negyven fokos lázzal gyalog elindítani; csak hogy a gépkocsik és a tábori vasút a vezérkar csomagjait és az Albániában összerabolt holmikat szállították, míg ötvenezer szegény beteg katona holtan fordult le a vasúti sínek mentén a sárba.

A párisi konferencia

Külön bizottság a román követelések megvizsgálására

Páris, február 4. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata a radio-állomás utján.) A nagyhatalmak képviselői hétfőn délután a külügyminisztériumban találkoztak. Itt külön bizottságot jelöltek ki, amely a román követeléseket fogja megvizsgálni. Ezután delegátusokat jelöltek ki abba a bizottságba, amely a cseh-tótok és lengyelek közt Teschenre vonatkozóan létrejött egyezmény betartásán fog örködni.

A konferencia ezután Venizeloszt hallgatta meg, aki Görögország területi követeléseit ismertette. Görögország északi Epirust, déli Albániát, Tráciát és Konstantinápolyt követeli. Az esetre ha Konstantinápolyt nem adnák Görögországnak, Venizelos a város nemzetközivé tételét javasolja.

Olasz-görög harc az Aegél-szigetekért

Newyork, február 4. (A Magyar Távirati Iroda szikratávirata.) Párisból jelentik: Sonnino és Venizelosz tanácskozást folytattak, hogy a területi igényekre vonatkozó érdeklődéseiket, különösen Görögországnak az Aegél-szigetekre vonatkozó igényét megbeszéljék. Ugy hírlik, hogy Olaszország halandó a szigeteket átadni Görögországnak, ha viszont megkaphatja a mandátumot Kisázsia egyes részei fölött.

Amerika megszünteti a kivételi tilalmat

Washington, február 4. (Radio-ügynökség.) A legközelebbi időben több kivételi korlátozás visszavonása várható. — Valószínűleg visszavonják a buza, rozs, árpa, zab és cukor kivételére vonatkozó tilalmat. 87 németalföldi gőzös, melyeket tavaly márciusban rekviráltak, minden feltétel nélkül visszatér Hollandiába. E gőzösök 450 ezer tonna tartalmat képviselnek.

Liebknecht testvérének vádjai az Ebert-kormány ellen

Berlin, február 4. Liebknecht Tivadár dr. ügyvéd, a meggyilkolt Liebknecht Károly fiére, a következő táviratot küldte Bernbe a nemzetközi szociálista konferenciának:

A nemzetközi konferencia segítségére kérem a bünsős Ebert-Scheidemann-kormányt, hogy megakadályozza, hogy a haditörvényszék tisztázza a fivérem ellen elkövetett merénylet körülményeit. Atyám és meggyilkolt fivérem emléke nevében tiltakozom, hogy a kormány cinkosait a konferencia befogadja. Én magam mandátumom dacára nem utazhatom, mert nem kaptam utlevelet.

Letörlik a londoni sztrájkot

London, február 4. Nagyszámmú katonaság érkezett Londonba, hogy a zavargásokat elnyomja. Az utcákban gépfegyvereket állítottak fel. A sztrájkoló munkások vezéreit letartóztatták.

Harc a Spartacusokkal Bréma birtokáért

A kormánycsapatok körülférték Brémát

Berlin, február 4. Ma reggel óta Bréma város körül heves küzdelem folyik a kormánycsapatok és a brémai munkások között. Az utóbbiaknak sok a fegyverük és ágyújuk, másrészt azonban a kormány csapatai mindent elkövetnek, hogy a brémaiak ellenállását minél előbb leverjék. Mindkét fél nagy elkeseredéssel harcol és mindkét fél állandóan erősítéseket kap. A kormánycsapatok Bréma városát teljesen körülférték és a város el van vágva minden vasúti és telefon-forgalomtól. Ennek dacára sikerült Hamburgból segítséget küldeni Brémába. Minthogy a brémai munkásság állandóan kap fegyveres segítséget, számolni kell azzal, hogy a harc nagyon kemény lesz. A kormány parancsot adott csapatainak, hogy mindenáron erőszakolják ki Brémába való benyomulásukat.

Berlin, február 4. Az éjszaka Brémába hamurgi és bremerhaveni Spartacus-csapatok érkeztek, hír szerint 2000 ember. — Erős ágyuzást is lehet hallani, főleg Fachden környékéről. Ugy látszik, itt fog megtörténni a döntő összecsapás. Berlinből utabb dandár érkezett erős aknavető csapatokkal a Gerstenberg-hadosztály segítségére, amely az éjszaka befejezte Bréma teljes körülfértését. Hamburgból még 2000 katonát indítottak Brémába a munkások segítségére. Ezek a katonák ma este értek Bréma alá.

A Spartacusok Weimar ellen vonulnak

Weimar, február 4. Eisenbachban vasárnap megszóltattak a repülőgépgyár sztrájkját, mire a munkásság összefutott. Arról volt szó, hogy az őrsgén levő század megerősítésére hívták a munkásokat. Délután 6 órakor körülbelül 100 főnyi fegyveres csapat és fellegverzett polgár indult el Weimar felé. A jelszó az volt, hogy meg kell buktatni az Ebert-Scheidemann-kormányt és el kell kergetni Weimarból a testőresapatokat. Gothából, ahol szintén sok a fegyver, ugyanannyi fegyveres katona és munkás géppuskákkal indult el Weimarba. Erturból tüzérseget, sok karabélyt és fegyvereket küldtek Weimarba. Nem lehetetlen tehát, hogy a nemzetgyűlés színhelyén a Spartacusok meglepetést fognak okozni.

Berlin, február 4. A Spartacusok elvannak szánva a weimari nemzetgyűlés megzavarására. A kormány erős esapatfőmegeket von össze Weimarba, amelyek Noske főparancsnoksága alatt állanak.

Gotha, február 4. Itteni független szociálista katonák egy százada tegnap este Weimarba indult. A katonák közt matrózok és fegyveres tüzerek is vannak s géppuskákat is visznek magukkal. Hír szerint Eisenachból és Erturból is indultak csapatok Weimar ellen.

A müncheni munkástanács a Spartacusok mellett

München, február 3. A müncheni munkástanács a proletárdiktatúra mellett foglalt állást és kijelentette, hogy ha a munkástanácsokat megfosztják hatalmuktól, forradalmat csinálnak.

Felfüggesztették a budapesti tudományegyetem autonomiáját

Jászi Oszkár egyetemi kormánybiztos

Budapesti tudósítónk táviratozza: A minisztertanács ma délután kimondta, hogy az egyetem autonóm szerveinek működését tovább intézkedésig felfüggeszti és kormánybiztosi minőségben Jászi Oszkár dr. egyetemi nyilvános rendes tanárt a budapesti tudományegyetemhez kinevezi. A kormánybiztos feladata lesz az egyetem folyó adminisztrációját vezetni, az oktatás tervezett reformját, valamint az egyetemi autonómia bizonyos szabályzatát előkészíteni és azok megvalósítása iránt a minisztertanácshoz javaslatot tenni.

A minisztertanács határozata után az új egyetemi tanácsok megjelentek a minisztertanács előtt és ott az egész kormány előtt leterelték az esküt, illetve a fogadalmat. Az eskütételről, valamint a kormánybiztos kinevezéséről Kunfi Zsigmond közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette az egyetemet.

A köztársaság elnökének hivatala a nemzeti palotában

A Pol. Hir. jelenti: A nemzeti palotában ma berendezték a népköztársaság elnökének hivatalos helyiségeit és titkári hivatalát. — Károlyi Mihály elnök ma megkezdte működését új hivatali ehelyiségében.

Új államtitkárok

A Pol. Hir. jelenti: A magyar népköztársaság elnöke a minisztertanács előterjesztésére Agoston Péter dr. egyetemi tanárt behelyi államtitkárrá és Rónay Zoltán dr. egyetemi tanárt a népjóléti és munkügyi miniszteriumhoz államtitkárrá nevezte ki.

A kormány német minisztere

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a köztársaság elnöke Junker János szegedi ítéltáblai bírót a magyar köztársaság német miniszterévé nevezte ki.

HIREK

— **Agyonlőtt nagyherceg.** London, február 3. A Times helsingforsi tudósítása szerint egy bolsevista közlemény, amelyet Pétervárott tettek közzé, hírül adja, hogy külön bizottság határozata alapján Alexandrovics Pál nagyherceget, Nikolajevics Nikolái nagyherceget, a cár nagybátyját, valamint unokaöccsét, Kontantinovics Dimitrij nagyherceget, a cár dédnagybátyját és fivérét, Mihajlovics György nagyherceget, Alexandrovics nagyherceget, az utóbbinak nejét és a cár nővérét agyonlőtték.

— **A radikális párt vitadélutánja.** A radikális párt vitadélutánján Pethő Pál dr. megnyitja után Zellinger Ede foglalkozott az ipar jövőjével. Főhíza az iparostanoncok nevelésében van és abban, hogy a társadalom s az iskolák valóságosan elrémítették és elrémítik a gyermeket az iparostól azzal, hogy fenvege-

tésnek használják a gyermekek előtt az ipari pályát. Már az elemi iskolában meg kell adni a gyermeknek az ipari elemi ismereteket és ezt a középiskolákban fokozni kell. Az iparostanoncoktatást a népnevelés reformálásával egyidejűleg reformálni kell oly módon, hogy minden iparág tanoncai szakszerű és iparművészeti irányú nevelést kapjon. A nevelés mellett a hitelügyre kell fordítani a főszólyt. A hitelügy mindezzel a nagy gyáripárnak állott rendelkezésére, de a kisiparos csak akkor juttott támogatáshoz, hogy ha lekötötte magát, sőt időformán eladta magát a kormányának. A jelenben a háborúokozta bajokkal, a korai szabadításokkal, a rokkantak ügyével, a kontárok elszaporodásával, az anyag- és munkaerőhiánnyal foglalkozott, rámutatva mindenben az orvoslás módjára is. A vitához hozzászóltak: Töröczkay Oszvald, dr. Varga Lajos, Fülöp Hanna, Gábor Dezső, Girtsist József és Tóvölgyi Béla. A vitából kialakult vélemények alapján a jövő feladatok továbbvitelét az iparostanület fogja magáévé tenni és rövid időn belül megvalósítani.

— **Kinevezés.** A városi tanács tegnapi ülésén a lakáshivatalhoz tisztviselőnévé Zeke Lászlóné Gyarmati Esztert nevezte ki, aki eddig a közlemezési ügyosztálynál dolgozott és fejtett ki értékes, szorgalmas munkásságot.

— **Szilágyi Imre halála.** Szilágyi Imre halála alkalmából a debreceni ügyvédi kamara a következő gyászjelentést adta ki:

A debreceni ügyvédi kamara tisztikara es választmánya mély gyászszal jelenti, hogy Szilágyi Imre debreceni ügyvéd, a kamara negyedszázadon át érdeműs elnöke, elnökhelyettese, folyó évi február hó 3-án, az ügyvédségnek majdnem négy évtizeden át példátlan odaadással szentelt élete 64-ik évében jobblétre szenderült. Felejtethetetlen emléket igaz benső kegyelettel fogjuk mindenkor megőrizni. Hült temeit folyó évi február hó 5-én délután 3 órakor kísérik a gyászszólyó (Ferenc József-ut 10. sz.) örök nyughelyére Debrecen, 1919 február hó 3. napján.

— **Az ukránok betörése.** Eglsch százados, aki a máramarosszigeti kormánybiztos mellé van beosztva, jelentette ma a debreceni karhatalmi parancsnokságnak, hogy Galícia és Ukrajna felől Máramaros vármegye határát ukrán bandák betörése mindjohban veszélyezteti. Ezért különösen az átjárókat biztosítani kellene. Összesen hat ilyen átjáró van és pedig Rusztura, Németmokra, Szinevér, Toronya, Ujlajána, Alsóhidegpatak. Szükség volna Eglsch százados jelentése szerint Németmokra és Ökörmezőre I-I század katonaságot küldeni és egy század gépfegyveres csapatot. A karhatalmi parancsnokság utasította a századost, hogy katonaság kirendelése iránt forduljon kérésével a hadügyminiszterhez, egyben a jelentést átküldték a székely hadosztály parancsnokságához is.

— **Nem emelik a kenyér árát.** A debreceni iparostanács legutóbbi ülésén szóba került a Debreceni Független Újságnak a kenyérárak emeléséről szóló vasárnapi vezércikke. A sütőiparosok ugyanis sértőnek találták, hogy a lap őket — ha nem is kifejezetten — de mégis az árdrágítók és áruuszorásokkal hozta vonatkozásba. A helyzet tisztázása s a sütőiparosok reputációjának megóvása érdekében az iparostanács megállapította, hogy a sütőiparosok memorandumja abban a tekintetben teljesen fedi az igazságot, hogy a sütőipar válságba jutása csakis oly módon kerülhet el, ha vagy a kenyérárak emeltnének, hető el, ha vagy a nyersanyagok jelenlegi uzsoraárai levetőretnek; mivel pedig az utóbbi cél elérése érdekében a Munkástanács a legerősebb eszközök igénybevételét helyezte kilátásba, a sütőiparra nézve is remélhető, hogy a kenyérárak emelése nélkül s kilátásba vett válságos helyzet nem fog reáuk nézve beállani.

— **Sértéshizlalók figyelmébe.** Figyelmeztetnek azon sértéshizlalók, kik Debrecen város közfogyasztására sertést hizlalnak, hogy sertéseik elhullását állatorvosi bizonyítványal kötelesek igazolni. Közlemezési ügyosztály.

— **A II. kerületi szociáldemokrata párt szervezet szerdán este fél 8 órakor bizalmi és vezetőségi ülést tart a Dreher-vendéglő helyiségében.**

— **Köszönetnyilvánítás.** A Népjóléti Hivatalhoz 1919 évi január hó 1-től a következő adományok folytak be: Kereskedelmi csarnok 500 K, Désy Sári 300, Sesztina Jenőné 200, Frank József és testvére 142.10, Weisz Bertalan 130, Lőfkovits Arthur 100, Király Károlyné 100, Polgári József 100, Tizes társaság 80, Frank Imre 60.27, Békés Lajos 50, Nagy Jakab 50, Erdei Péter 50, Schaff Gyula 45.50, Rézler Ervin 40, Turul cipőgyár 30.10, özv. Kiss Józsefné 13, Mayer János 12, Jost Ferencné 10, Krausz Vilmos 10, Ecsedi István 10, Félegyházi János 10, Ménes István 10, Korzó drogéria 10 K. Nemesleklő adományaiért fogadják ez uton is hálás köszönetem nyilvánítását. Debrecen, 1919 január 31. Bírő Jenő, h. igazgató.

— **Kommunista előadás.** Vágó Béla, a magyarországi kommunisták egyik vezető embere ma Debrecenbe érkezett és holnap, szerdán este 6 órakor az Arany Bika nagytermében a kommunizmusról előadást fog tartani. Az előadás alkalmából bejárát a nagyterembe a József királyi herceg-utc felől van.

— **Eliogott dohánytolvajok.** A debreceni rendőrség ma letartóztatta Porcisz Kálmán dohánygyári lakost, Vásárovcis András katonát és Schaff Béla dohánygyári munkást, akik tegnapelőtt éjszaka, amikor Schaff teljesített őrségi szolgálatot, feltörték az egyik dohányraktárt s onnan két zsák török dohányt loptak el. A dohánygyárral szemben levő anyagraktárnál álló katonai őrnök a zsákokkal távozó emberek gyanusok voltak, igazolásra szólította őt, mire a tolvajok elintottak. A rendőrség azonban kinyomozta őket és letartóztatta. A három tolvai teljes beismerésben van.

A hajdumegyei molnár-szövetség ülése

A kormánybiztosnál ma a hajdumegyei molnárok küldöttsége jelent meg Körner Béla elnököle alatt s az őrlési díjak felemelését kérte. A múlt ősz óta, mikor az megállapított, a munkás és tisztviselői fizetések, anyagáruk 130—150 százalékkal drágultak. A küldöttséget Pethő Pál dr. h. kormánybiztos fogadta s megígérte, hogy szakértők meghallgatása után fogja a kérdést eldönteni. A gyűlésen az elfoglaltsága miatt lemondott Rappaport Béla titkárt újra felkérték a titkári teendők ellátására. A szövetségbe több új tag jelentkezett.

— **Szabad Iskola.** Szerda d. u. 6 órakor a Kollegium disztermében Széll László dr. a gazdasági akadémia tanára a növények táplálkozása címen előadást fog tartani. Előadásában ismerteti a táplálkozás fogalmát, a táplálkozás szerveit, fizikai alapjait, majd a különböző növények táplálkozásáról fog beszélni. Nevezetesen a zöld és nemzöld növények táplálkozásáról, azután a tápanyagokról s a tápanyegszedény kísérletekről. A nagyon tanulságosnak ígérkező előadást a trágyázás jelentőségének s a trágya fajainak ismertetésével fejezi be.

— **Egy hizott sertés elsőosztályú temetése.** Szomorú idők következtek be azokra a vagyonos szegedi polgárookra, akiknek a Tisza tulsó partján tanyájuk, házuk vagy birtokuk van, de azért állandóan Szegeden laknak. A tulsó prtról, amelyet a szerbek tartanak megszállv, nagyon veszedelmes dolog a csempészés, a szerbek nem ismerik a tréfát és mire a vállalkozó szellem föleszmél, már tapogatja is a 25-öt, amit a szerbek hiánytalanul szoktak kihágásért kimérni.

Az inség azonban leleményessé teszi az embereket és a legkőrmönfontabb módon kísérik meg a határzárlat kijátszását. A sikerültebb kísérletek közé tartozik egy szegedi gazdag temetkezési vállalkozóé, akinek Szegeden van a tanyája és onnan csempészenek be egy kitünő hizót. Az ötletet a mestersége adta hozzá. Átküldte egyik díszes halottas ko-

csiját Szőregre és a leölt és kettéhasított hizót begyömösözte egy diszes elsőosztályú temetéshez való koporsóba. A kocsi természetesen akadálytalanul érkezett át a szőregi határon, sőt Újszegeden is és a egyveres szerb örök katonásan tisztelegtek a „halott”-nak. — Odaát Szegeden természetesen vig halotti torral ünnepelték a kitérő csempészfogás sikerét.

— **Jelentés a lakásstatisztika felvételéről.** A városi tanács bizottságot küldött volt ki a lakásstatisztika és lakáskérdés megoldására. A tanács megbízásából Kutli Sándor dr. tb. ügyész most igen érdekes jelentést terjesztett be, melyben a modern várospolitikai eredményeinek s a kérdés szakirodalmának figyelembevételével programot ad a lakásstatisztikai módszerekről, a kérdőívek összeállításáról s a megoldandó feladatokról.

— **A zsiros szóda ára.** A legutóbb közreadott közleménnyel szemben közöljük, hogy a zsiros szóda ára nem 4 koronában, hanem 14 koronában állapították meg.

— **A forradalom első politikai tanulmánya a „Világháború után”** című mű éppen most jelent meg. Írta: Dr. Kertész István. Ára 7 korona és 10 százalék felár. Kapható: Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaságnál, Debrecen, Piac-utca 34.

— **Tóth Gábor** fagymunkás jelentkezők szonnal a fagymunkások szervező bizottságánál.

TELEFONSZÁMUNK:

Szerkesztőség . . . . . 18. sz.
Nyomda . . . . . 18. sz.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZERDA: Délután: **Falu rossza**, iff. előadás. Este: **Urasági inas** kerestetik. C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: **Kis szeleburdi**, operett. A) bérlet.
PÉNTEK: **Kis szeleburdi**, B) bérlet.
SZOMBAT: Délután: **Hőföhérke és hét törpe**, gyermek előadás.

Vigszínház

SZERDA: **Kis szeleburdi**, operett.
CSÜTÖRTÖK: **Matuska**, Szomorj Dezső színmű újdonsága.
VASÁRNAP: Délután: **Urasági inas** kerestetik, vigjáték. Este: **Kis szeleburdi**, operett.
PÉNTEK: **Tanítónő**, színmű, munkáelőadás.
SZOMBAT: Délután: **Hejehujá báró**, operett. Este: **Matuska**.
VASÁRNAP: Délután: **Fogadjunk**, operett. Este: **Matuska**.

A színházi iroda hírei. Ifjúsági előadás. Ma délután 3 órai kezdettel ifjúsági előadásban a Falurossza népszínmű kerül színre. Jegyek a Csokonai-színház pénztáránál viálthatók. — **Kis szeleburdi** operett kerül színre ma harmadszor a Vigszínházban. A szép zenéjű és mulatságos darab címszerepét Honthy Hanna játssza. — **Urasági inas** kerestetik! vigjáték kerül színre C) bérletben ma a Csokonai-színházban. — A **Matuska** bemutatója, Szomorj szenzációs színmű újdonságát, a **Matuskát**, holnap, csütörtökön mutatja be a Vigszínház.

Aranyember harmadik rész. Szerdán és csütörtökön mutatja be az Apolló 3, 5 és 7 órai kezdettel.

A **éigányteány** című négyfelvonásos dráma és a **Rövidlátó** véglegény című három felvonásos vigjáték kerül ma és holnap az Uránia műsorára. Előadások 5 és 7 órakor.

Az **Arany Bika**-moziban ma és holnap két slágerkép kerül bemutatásra: A **tánc démona**, egy szerelmi történet négy felvonásban, amelyben Hanney Weissé játssza a főszerepet és a **Maharadsza-ház** egy három felvonásos vigjáték, a főszerepben Pepi Glöckner. Előadások 5 és 7 órakor.

ANATOLE FRANCE

: VILÁGHIRŰ MŰVEI :

1. A vörös lilium Uj kiadás K 12.—
2. Pártító angyalok. Regény K 11.—
3. Szilfasoron . . . . . K 9.—
4. Vérző vágyak . . . . . K 6.50
5. Nyársforgató Jakab meséi K 5.50
6. Taisz (Olesó kiadás) . . . . . K 1.32

Kaphatók:

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkereskedésében, Piac utca 34. sz.

Szállítást

válal helyben és vidéken, valamint

Debreczen - Szolnok - Budapest,
Debreczen - Boretyújfalu - Nagyvárád,
Debreczen - Nagykároly - Szatmár,
Debreczen - Szerencs - Miskolc - Budapest

utvonalaiba eső bármely faluba, vagy városba gyorsjárata, biztos üzemű és nagy teherbírásu

teherautomobiljaival

DEBRECZENI AUTÓ FORGALMI RT.

Sziv-utca 31. (Ispótlály-lapos)
Telefon 6-17.

Elkobzás
alól
feloldva

és így újból kapható a szenzáció

ALRAUNE

egy különös teremtés
története című regény.

IRTA: **HANNS HEINZ EWERS.**

Ára 12 korona és 10% felár.

KAPHATÓ

HEGEDŰS és SÁNDOR
IRODALMI ÉS NYOMDAI R.T. KÖNYVESBOLTJÁBAN
PIAC-UTCA 34. TELEFON 54.

Apróhirdetések.

Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szölg 2 korona, minden további szó 20 fillér. Vasár- és ünnepnapokon 10 szölg 3 korona, minden további szó 30 fillér. Kővér betűkkel nyomottak kétszeresen számítódnak.

Aranyat-ezüstöt,
szóló zálogleveleket (zálogcédlákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhoz is elmegyek. Steiner Mihály Széchenyi-u. 19. szám.

Az Arany Bika
ördög bárányok minden éjszákán és vasárnapon üzemben.

Elsőrendű Incernamag
van e adó St. hler Dániel gazdá kodónál Hajdu-szoboszlón.

Debreczeni

Háztulajdonosok Egye-
lete hivatalos helyisé-
gét 1919 február 1-től
kezdve Debreczeni Gaz-
dák Bankja Kossuth utca
17 szám alatt lévő in-
gatlan forgalmi osztá-
lvához átkezezte. A
háztulajdonosok az egye-
sület mindenféle üzve-
sbajos dolgokban ott fel-
kereshetik. Aik még a
Háztulajdonosok Egye-
sületébe nem léptek be,
szok szintén jelentkez-
hetnek ott. Debreczeni
Gazdák Bankja ingatlan
forgalmi osztálya. Kos-
uth-utca 17.

Akinél

törötti aranya, ezüstje,
ékszere, vagy záloglevele
van eladó, hívja meg
Krámer, Arany Bika-
bérház 3.

KIFUTÓ FIU
FELVÉTELIK
A KIADÓ-
HIVATALBAN

Lapkihordó

szeszonyokat jó li-
ketéssel felvessz a
kiadóhivatal. 33

SZENZÁCIÓS ÚJDONSÁG

KIVÁLÓ POÉTÁNK ÉS IRÓNK

OLÁH GÁBORNAK

LEGUJABB KÖNYVE

FORRADALMI VERSEK

MOST JELENT MEG.

Ára rendkívül olcsó is, csak 3 ko-
rona és 10% felár. — Oláh Gábor
remek magyar stílusát, verseinek
magyar temperamentuma izzó hang-
ját, gyönyörű nyelvezetét ismeri ma
már minden könyvet olvasó ember.

**Ezen könyvet mindenkinek
meg kell venni s elolvasni!**

Kapható

Hegedűs és Sándor
irodalmi és nyomdai részvénytársaság
könyvkereskedésében Piac-u 34